

TEN-LA PƆƆL SI N̄MUNSA PI GALIISIA NIAA

¹ Mi-na PƆƆl n̄ n̄mun̄s̄e teniŋ deen̄ aa pi ma nialin̄ si laa Yesu wiaa dii aa hilimi Galiisia tin̄teen̄ l̄e. La Nyimma Wia n̄e chise Yesu Kirisito suun̄ l̄e. Ba n̄e liis̄emi di mi ŋaa ba nan̄zoo. Nuhuobiinee dee bimi liisa. ² La di la naan̄biiri-la si h̄e daha n̄ii chuolema.

³ La Nyimma Wia ari la Tiina Yesu Kirisito lah̄orim̄o l̄e, ma jan̄ h̄on̄ ari yarifielaa. ⁴ Kirisito Yesu suu la wu-b̄on̄ŋoo wiaa n̄e, duu liis̄ela wu-b̄om̄o-la si h̄e dunia l̄e l̄e. U to la Nyimma Wia tuotorun̄ l̄e n̄e a ŋaa ŋii pila. ⁵ Wia yirin̄ jan̄ yire l̄e a kaa mu wuu. Ami.

Wia won̄bii-wogo tuo

⁶ Ma bi diene an̄ via nii-la si yirema Kirisito lah̄orim̄o l̄e, a bira tuto Wia won̄bii-wogo. Wii-la ŋaa wu-kpun̄kpere mi l̄e. ⁷ Wutitii n̄e, Wia won̄bii-wogo kala bira tuo. Mi bul wiin̄ deen̄, b̄ee wiaa niaa yuga a h̄e dime aa walim̄ema a chiche di ba ken̄ Kirisito wu-z̄om̄o-la kaa birime. ⁸ Ama di la n̄e ku bul wu-wogusu, koo Wia tin̄daara n̄e lii wia nyun̄ a ku bul wu-wogusu, a ken̄ Kirisito wu-z̄om̄o-la la si bula pima kaa birime, Wia jan̄ kalibe heba l̄e. ⁹ La laa sipaan̄ bul wiin̄ deen̄ n̄e, an̄ bira bubul u titia l̄e. Di nuu-kala n̄e bul Wia won̄bii-wogo pima, ba di wialin̄ la si bula pima bi kubala ŋaa, u maga di Wia kalibe heu l̄e.

¹⁰ Ma biina ari mi bul wiinj deenj a chiche di mi laa yirin Wia teenj koo niaa teenj nεε? Ma biina ari mii che di niaa zizilmii? Di mi nii che niaa zizilmi, mi fa bi jan nja Kirisito tinjinna.

Pɔɔl daga nii Yesu Kirisito si yiru duu ku nja u nanzɔɔ.

¹¹ Mi naanbiirin, má lej di mi bul wiinj deenj pima. Wia wu-zɔmɔ-la mi si bula pima bi nuhuobiine teenj lia. ¹² Nuhuobiinee dee bi bula pimi, nuhuobiinee dee bimi daga. Ama Yesu Kirisito nε jonɔ dagemi. ¹³ Nialinj bula pima nii mi fa si naga bua-la lε mi fa sii to Juu tinjaa Wii-chuɔlunj wonbiinj. Ma jinj nii mi fa si to naasinj a dɔgise nialinj si laa Yesu wiaa dii aa hilimi. Mi nja mi kukeri kala di mi chei ba tinjinjaa. ¹⁴ La Juu tinjaa Wii-chuɔlunj wonbiinj lε, mi nε fa jinj wiaa kii mi dɔnsunj tinjaa jesinj kala. Mi fa jonj mi nyunj kala a hε wialinj kala la naabalimaba si dagela nε. ¹⁵ Ama ka ba-na lulmi, Wia liisemi di mi tima pu. U lahɔrimɔ lε nε u nja nii mi lε. ¹⁶ U tuɔtɔrunj lε nε u dagemi u Bie Yesu Kirisito, di mi wuo bul u wu-zɔmɔ-la a pi nialinj si bi Juu tinjaa nja. U si nja nii, mi bi nuu-kala teenj mua duu dagemi. ¹⁷ Bira mi bi Jerusalem mua di mi na nialinj si laa sipaanj nja Wia nanzɔɔba mi lε. Ama mi mu tinjee-la ba sii yire Ariibia nε, a lii dime a miira mu ta-bal-la ba sii yire Damaasikas.

¹⁸ Jisinj batori nε kiele, ka mi-na mu Jerusalem di mi na Piita, nii-la ba si kaa yire Kiifas. Mi si mu dime, mi hɔnj u teenj tapulaa fii ari banɔnj nε. ¹⁹ Mi si hɔnj dime, mi bi Yesu nanzɔɔ kala na see Jeems, la Tiina Yesu njaana. ²⁰ Wialinj mi

si n̄muŋsaa pima, Wia teen̄ ba ŋaa wutitiiba n̄. Mi bi nya. ²¹ N̄ii n̄e mi sii dimē, a mu Siiria ari Siliisia tin̄teen̄. ²² Bua deen̄ kala l̄e nialin̄ kala si laa Yesu wiaa dii aa hilimi Judiya tin̄teen̄ l̄e, ba ha bimi jin̄. ²³ Ba ta nii niaa s̄ii bul mi wiaa n̄e a bul a tigēmi l̄e, “Nii-la fa si to naasin̄ a dudogisela n̄e l̄e l̄e l̄e bul Wia wu-zom̄o-la wiaa u fa s̄ii chē duu chei.” ²⁴ Ba denne Wia worun̄ a tin̄ mi wiaa.

2

Yesu nan̄zɔɔba-la sei Pɔɔl si bul Wia wiaa a pi nialin̄ si bi Juu tin̄ŋaa ŋaa teen̄

¹ Jisin̄ fii ari banesē si kiele, la di Banabas bira miira mu Jerusalem. La keŋ la naan̄bie Taatis to la harin̄ mu. ² Mi si mu lee-la, Wia n̄e dagemi mi mu. La si mua, la di nialin̄ si laa Yesu wiaa dii kuhiasin̄ hilime. N̄ii n̄e mi bula piba wialin̄ mi fa si bula pipi nialin̄ si bi Juu tin̄ŋaa ŋaa a tigē Wia wu-zom̄o-la. Mi bul n̄ii piba di tin̄timii-la mi fa si tima an̄ haa tin̄ s̄i pei ŋaa. ³ Taatis, sii to mi harin̄. U fa ŋaa Giriik tiina n̄e, ama ba buu fuga duu keru u penin̄. ⁴ Ari n̄ii kala, niaa d̄on̄sun̄ fa bula di ba keru Taatis penin̄. Niaa deen̄ba fa fugo ari ba ma laa Yesu wiaa dii n̄e a ŋaa la naan̄biirin̄. Ba fa ku guoli la tuon̄ di ba na ari laa to Juu tin̄ŋaa naabalimaba won̄bii-la n̄e koo la biba to. La si laa Yesu Kirisito wiaa dii n̄ii, ba faa chē ba na di la liise la titia Juu tin̄ŋaa naabalimaba won̄biin̄ l̄e. Ba fa cho di la to Juu tin̄ŋaa naabalimaba won̄bii-la n̄e a ŋaa yosi u l̄e. ⁵ La bi seye muapilii maa, di wutitii-la Wia wu-zom̄o-la si daga s̄i chei ma teen̄. ⁶ Mi jan̄ bul ari nialin̄ si ŋaa nihiasin̄

Wia niaa tuonj bi wii bula di mi dage a pe Wia wu-zomɔ-la ɛ mi si jima. Ama niaa deenba di-chininj bi wii nja mi teenj. Wia bi niaa kaa pore. ⁷ Nihiasinj deenba na ari Wia liisemi di mi bul u wu-zomɔ-la a pi nialinj si bi Juu tinjaa nja, ka di Piita ma bul wu-zomɔ-la a pi Juu tinjaa. ⁸ Wia ne liise Piita a pu dolunj duu bul wu-zomɔ-la a pi Juu tinjaa. Nii titia ne u yiremi ma di mi bul u wiaa a pi nialinj si bi Juu tinjaa nja. ⁹ Jeems ari Piita ari Joonj si nja Wia niaa tuonj nihiasi-la na ari wutitii, Wia ne liisemi di mi tinj tintinj-fieminj deenj. Nii ne ba kenj la di Banabas he ba tuonj, la kala kenj nii-bala. Ba bula ari la di Banabas jan mu bul Wia wu-zomɔ-la nialinj si bi Juu tinjaa nja teenj, ka ba ma bul wu-zomɔ-la Juu tinjaa teenj. ¹⁰ Wii-la ba si bula pila dunɔnɔnɔ ne, di la si summo-la si he ba tuonj wiaa yu. Mi ma seye ari mi jan liliisi ba wiaa.

Pɔɔl kpurise Piita digilaa

¹¹ Ama bua kubala Piita sii ko Antiook. Mi lii u harinj a chaasa bul u teenj niaa tuonj ari u cheye ne. Wii-la si tii mi bul u cheye ne nja: ¹² U si he Antiook ɛ, Jeems tinj niaa ba ma ko Antiook. Ba si ko, ba na ari Piita ari nialinj si bi Juu tinjaa nja an laa Yesu wiaa dii, di ba kala ne pe donɔ ɛ didii kiaa. Piita si na nialinj Jeems si tima, u liise u nisinj nialinj si bi Juu tinjaa nja ɛ, ba di ba bira bi kiaa ka dii. Piita fifá nialinj si si u maga di ba keri nialinj si bi Juu tinjaa nja an laa Yesu wiaa dii penee ne. Nii ne tii u nja nii. ¹³ Nii ne Juu timma-la ku-kaana-la ma paala to ba fawul wiaa, ari Piita si nja nii. Banabas ma paala to ba

fawul wu-ɲaala-la ɛ. ¹⁴ Mi si na ari ba bi wutitii-la Wia wu-zomɔ-la si daga ka to, ɲii nɛ mi bula pi Piita ba kala sipaan a bul, “Ŋ ɲaa Juu tiina nɛ, an ka ɲ wu-ɲaalaa nage nii-la si bi Juu tiina ɲaa. Ɛɛ nɛ saa ɲ jan wuo ɲaa a fuge nialin si bi Juu tinɲaa ɲaa di ba ɲaa wialin Juu tinɲaa sii ɲaa?”

Yarida dunduna nɛ jan tii di la keɲ tuɔ-pula Wia teen

¹⁵ Wutitii nɛ, ba si lulla, la ɲaa Juu tinɲaa nɛ. Nialin si bi Juu tinɲaa ɲaa si ɲaa wu-bomɔ-la, la bi baa ɲaa. ¹⁶ Ama la jima ari nuu nii to wialin Moosis fa si bile di niaa tuto, u ɲii bi jan wuo len di tiina ɲaa tuɔ-pul tiina Wia sipaan. Ama di nuu nɛ laa Yesu Kirisito wiaa dii, u dunduna nɛ jan wuo len duu tiina ɲaa tuɔ-pul tiina Wia teen. Nii titia nɛ la ma laa Yesu Kirisito wiaa dii, di Wia len di la ɲaa tuɔ-pul tinɲaa u teen, a tin yarida-la la si kenɛ Kirisito ɛ. Di nuu nii to wialin Moosis si bile, u ɲii bi jan wuo len di u keɲ tuɔ-pula Wia teen. ¹⁷ La sii che di la to Kirisito ɛ di Wia len di la ɲaa tuɔ-pul timma, la na ari la nage haache timma nɛ si bi wialin Moosis si ɲmunsa bil ka to. Ma saa biina ari Kirisito nɛ leɲe la ɲɲaa haacheɛ? Ai, u dee!

¹⁸ Wialin Moosis fa si bile di la tuto, di mi nɛ viaba ta an bira suomi tutoba, u ɲii daga ari mi ɲaa haache diire nɛ. ¹⁹ Wialin Moosis fa si bile di la tuto, u titia nɛ leɲe mi suu. Ama u ɲii ɲaa mi suu Moosis wialin ɛ a wuo keɲ miisin Wia teen. ²⁰ Mi si keɲ miisin Wia teen ɲii, la di Kirisito kala nɛ ba kpaasa mɛɛ u daa-geɛɛ nyun ɲii. Ama miisi-la mi si kenɛ, u bi mi teen lia, u lii Kirisito

teenj ne. Mi si laa Wia Bie wiaa dii ne tii mi wuo kenj miisinj deenj mi si kene dunia deenj le. Mi bi lahorimo-la Wia si kene la teenj via. ²¹ Wia Bie Yesu ne chomi, a jonj u miisinj a yoo suunj mi wiaa. Ama di nuu ne janj wuo to wialinj Moosis fa si bile le a kenj tuo-pula u teenj, suu-la Kirisito si suba nja pɛi ne.

3

Yarida koo wialinj Moosis si bile

¹ Ma Galiisia ni-yaaraa deenba! Kubeɛ ne nyisema? La si ko ma teenj, la dagema worunj nii Yesu si suu daa-geseɛ nyunj, ma jinj u bubuɔɔ.

² Má lenj di mi piesema wiinj deenj: Wia si jonj u Din-zɔɔ-la dii zile ma le, u njaa nii a tinj ma síi to wialinj Moosis fa si bile di niaa tuto, koo a tinj ma si nii Wia wu-zɔɔ-la a laaba dii ne tii? ³ Bɛɛ ne tii ma yaare kinjenj nja? Wia Din-zɔɔ-la le ne ma suomi a kenj miisinj deenj Kirisito le. Ma saa che di ma na u diderinj ne ma titia dolunj leɛ? ⁴ Ma na wiaa yuge, anj ka ba kala nja pɛi ma teenj koo? Ai, mi biina ba bi pɛi nja. ⁵ Wia jonj u Din-zɔɔ-la a dii zile ma le, anj pɛ njanja wu-kpunjkerisinj ma teenj. Ma biina ma síi to wialinj Moosis si bile ne tii u wuo njanja nii, koo ma si nii Wia wu-zɔɔ-la a laaba dii ne tii u njanja nii?

⁶ Wia teninj tuɔɔ ba bula ari Abiraham nja Wia yarida ne, nii ne tii Wia lenj u kenj tuo-pula u teenj. ⁷ Nii wiaa nialinj kala si laa Wia wiaa dii nja Abiraham biirinj ne. ⁸ Wia teninj tuɔɔ ba na wiinj deenj faafaa kala ne a bul di nialinj si bi Juu tinjanja nja, di ba ne nja Wia yarida, u janj lenj

di ba ma kenj tuo-pula. Wia na wiinj deenj ne, a bula pi Abiraham faafaa kala a bul, “Nj le ne mi janj to a pe dunia niaa kala le.” ⁹ Abiraham nii wiinj deenj a laa dii. Njii ne Wia peu le. Nialinj ma kala si laa wiinj deenj dii, Wia peba ma le ari u si pe Abiraham le njii.

¹⁰ Nialinj sii che di ba to wialinj Moosis si bile a kenj tuo-pula, Wia kaliba heba le ne, bee wiaa Wia teninj tuonj ba bula ari nii-la kala si bi wialinj kala Moosis si njmunja bil ka to, Wia kaliba heu le ne. ¹¹ Ama leele Wia chaasa dage nii-la kala sii to wialinj Moosis si njmunja bil bi janj wuo kenj tuo-pula Wia sipaanj, bee wiaa Wia teninj tuonj ba bula a bul, “Di nuu ne laa Wia wiaa dii, u janj njaa tuo-pul tiina a kenj miisinj Wia teenj.” ¹² Yarida dee ba kaa tuto wialinj Moosis si njmunja bil di niaa tuto. Ba bul njii ne Wia teninj tuonj. Ba si, “Di nuu ne to wialinj kala Moosis si njmunja bil, wialinj u sii to janj njaa u kenj miisinj.” ¹³ Ama Wia si kaliba he nialinj si nii wialinj Moosis si njmunja bil anj biba wuo tuto, Kirisito liisela wiaa deenba le. Ba kpaasu mere daa-gese nyunj. Ba si njaa njii, Wia kaliba heu le a tinj la wiaa ne, bee wiaa ba njmunje Wia teninj tuonj ari nii-la kala ba si kpaasa mere daanj nyunj, Wia kaliba heu le ne. ¹⁴ Wia fa si duu janj to Abiraham le ne a pe nialinj si bi juu tinjnjaa njaa ma le, a jonj u Dinj-zonj-la piba. U to Kirisito le ne a njaa wialinj u fa si bula pi Abiraham duu janj njaa. Di la ne laa Kirisito wiaa dii, u janj to la yarida le a jonj u Dinj-zonj-la pila.

Moosis njii-la bi wialinj Wia fa si bula pi

Abiraham wuo chei

¹⁵ Mi naan̄biirin, wu-magisii ne mii che di mi dage. Di niaa balia ne vuura di ba n̄aa wii a n̄miesa pi doṅo, nuu-kala bi jaṅ wuo chei wii-la. Nuu-kala bi jaṅ wuo n̄aa wii pe wialin̄ ba si vuura bil e. ¹⁶ Wia ma bil u niin̄ ne a pi Abiraham ari u doho nuu. U bi u doho niaa kala daga. Ni-bala ne u dage. Nii-la u si dage ne n̄aa Kirisito. ¹⁷ Wii-la mi si bula ne n̄la: Wia si bil n̄ii-la a pi Abiraham, u n̄aa jis̄in̄ zo-banese ari mara ari fii ne, aṅ ka Moosis-na bil wialin̄ di niaa tuto. Nii wiaa Moosis si bil wialin̄ bi jaṅ wuo chei wialin̄ Wia si laa sipaan̄ bul. ¹⁸ Wii-la Wia si si u jaṅ joṅo pi Abiraham, u bi wialin̄ Moosis si bile e lia. Duu ne lii wialin̄ Moosis si bile e, u naga ari Wia bi u niin̄ bile pi Abiraham. Ama Wia ne joṅ u Din̄-zoṅ-la pila a tin̄ wialin̄ u fa si bula pi Abiraham.

¹⁹ Nii ne saa wialin̄ Moosis si bile di niaa tuto bubuṅ ne be? Moosis si bil wialin̄ di niaa tuto pe dage nii haache si naga ne. Wialin̄ he dime nii a mu yi bua-la e Abiraham doho nii-la si ko. U e ne Wia si u jaṅ to a pe niaa e. Wialin̄ Moosis fa si bile, Wia tin̄daaraa ne kaa ku tuu pu. Moosis ne saa n̄aa Wia ari niaa sipaa-tooro nii. ²⁰ Di niwogusun̄ balia n̄ii che di ba bil niin̄ a n̄aa wii, see sipaa-tooru he ba pege. Ama Wia si n̄aa ni-bala, u bi maga duu keṅ sipaa-tooru.

Wii-la si tii Moosis bil n̄ii-la pila

²¹ Wialin̄ Moosis si bile, ba saa keṅ wii-la Wia si si u jaṅ n̄aa pi Abiraham chei ne? Ai, di wialin̄ Moosis si bile ne faa pi niaa miisin̄, nii-na u fa maga di nialin̄ s̄ii toba keṅ tuo-pula ne. ²² Ama

Wia teniŋ tuoŋ ba bula ari dunia niaa kala ŋaa haache timma ne. Wia bul ŋii duu wuo joŋ ku-la wiaa u fa si bula a pi nialiŋ si laa Yesu wiaa dii a tiŋ ba yarida-la wiaa.

²³ Ka di bua-la-na yi di la wuo ŋaa Yesu Kirisito yarida, wialiŋ Moosis fa si bile nyagela bil ne. ²⁴ Ŋii wiaa wialiŋ Moosis fa si bile ne faa pola, a wuo ku yi bua-la le Kirisito si ko, di la wuo ŋaa yarida a keŋ tuo-pula Wia sipaŋ. ²⁵ Lelele Kirisito si ko ŋii, wialiŋ Moosis fa si bile bira bila wuo nyaga bibil. ²⁶ A tiŋ yarida-la ma si kene Yesu Kirisito le ne tii, ma kala ŋaa Wia biiriŋ ŋii. ²⁷ Ma nialiŋ kala ba si fo Wii-chuoŋe liiŋ Kirisito doluŋ le, ma kala nage Kirisito ne. ²⁸ Lelele, la bira bi niaa kaa pupore. Di ŋ ŋaa Juu tiina koo di ŋ bi ŋaa, di ŋ ŋaa yoŋ koo di ŋ tii ŋ titia, di ŋ ŋaa haal koo baal, ma kala ŋaa kubala ne Kirisito Yesu teenj. ²⁹ Di ma di Kirisito ne ŋaa kubala, ŋii-na ma ŋaa Abiraham doho nuu ne. Ŋii-na Wia si si u jaŋ ŋaa wii-la a pi Kirisito, Abiraham doho nii-la, u jaŋ ŋaa pima maa.

4

¹ Wii-la mi si jaŋ bul ne ŋla: Bile si jaŋ dii dia duu nyimma ne suba, di bile ne muuro, ba yie ŋiŋaa wiaa bile le ari u ŋaa yoŋ ne, ka u ne paala tii kialiiŋ kala maa. ² Niaa ne yie bibenu a didagu wiaa deen deen, u ku waa a mu yi bua-la le u si jaŋ dii u nyimma dia. ³ Ŋii ne la ma fa nage. La fa si bi Yesu yarida ŋaa, la faa to wialiŋ buŋbuŋ nialiŋ sii to. ⁴ Ama bua-la titia si yie, Wia tiŋ u bie. Haal ne lulu. U ma faa to Juu tiŋŋaa naabalimaba woŋbii-la ne. ⁵ U ŋaa ŋii duu wuo

laa nialinj fa sii to Juu tinɲaa wonɲbii-la a ta ne, di ba di la kala wuo ɲaa Wia biirinɲ. ⁶ A tinɲ la si ɲaa Wia biirinɲ ne tii u jonɲ u Bie Diɲ-zonɲ-la ku hela le. Diɲ-zonɲ-la si he la tuonɲ, u yie ɲaa la keɲ Wia kaa yire “la Nyimma”. ⁷ Nii wiaa ma kuɲ-kala bira bi yonɲ ɲaa. Ma ɲaa Wia biirinɲ ne. Ma saa si ɲaa u biirinɲ ɲii, Wia janɲ jonɲ kuɲ-kala u si kene a pima.

Pɔɔl si chil Galiisia niaa wiaa ɲii

⁸ Ama bua donɔ, ma fa bi Wia jinɲ. Ma faa to vuiaa ne a ɲaa ba yosunɲ. ⁹ Ama leele ma si ku jinɲ Wia ɲii, koo mi janɲ bul ari Wia ku jinɲma ne, bee ne saa tii ma cho di ma birime a bira tuto wialinj bunɲbunɲ nialinj fa sii to, wialinj si bi dolunɲ kene di ba wuo laama ta? Bee ne tii ma saa cho di ma bira tutoba a ɲaa ba yosunɲ? ¹⁰ Ma yie benɲ ari tapulaa kii donɔ, cheɲsinɲ ma kii donɔ, bua donɔ kii donɔ, jisinj ma kii donɔ. ¹¹ Ma leɲe fawullunɲ keɲmi ne ari tintimii-la mi si tinɲ ma teenɲ ɲaa pei ne.

¹² Mi naanɲbiirinɲ, mii sulma, má nagemi. Mi si nagema ɲii, má ma nagemi. Ma bi wii-kala ɲaa cheimi. ¹³ Ma jima, bua-la le mi si bul Wia wu-zomɔ-la pima, mi faa wiile ne. ¹⁴ Ari mi si ɲaa puwuol ma kala, ma bimi via, a bimi bee guune maa. Ama ma keɲmi worunɲ ari mi ɲaa Wia tinɲdaari ne. Ma keɲmi worunɲ ari Yesu Kirisito ne. ¹⁵ Ma si sei Wia wu-zomɔ-la, ma tuonɲ tɔɔ ne worunɲ. Tuɔɔɔrunɲ deenɲ saa ɲaa pei nee? Mi titia janɲ wuo bul wiinj deenɲ. Di ma ne si wuo, ma fa janɲ wuo chaare ma siaa pimi. ¹⁶ Mi saa ɲaa ma diɲdonɲ ne a tinɲ mi si bul wutitii-la pima?

17 Nialin síi dage Juu tinḡaa wonḡbii-la, ba tuon wiima le ne worun, ama ba tuobiinaa bi zon. Ba tuobiinaa kala ne di ba ken ma di mi pore dono le, di ma tuon wiiba le ari ba tuon síi wiima le nii. 18 U ḡaa wu-zon ne di la tuosaa níi wii dono le di mi ne he ma teen koo lee-na kala, ama u maga di ba ḡaa tuo-wii-zomɔ ne. 19 Mi biirin, ma wiaa wiimi ne worun, ari haala si yie chiche duu lul u luorun wiwii nii. Ma wiaa jan wiwiimi le nii, see di ma birime a nage Kirisito si nage nii. 20 Mi fa cho di mi he ma teen ne leele, a wuo jin wii-la mi si jan bul nuu-kala teen. Ma wiaa kperimi ne worun.

Pɔɔl bul Heega ari Saara wiaa

21 Má dagemi, ma nialin si cho di ma ha to wialin Moosis si bile le, ma bi ba bubun jin? 22 Wia tenin tuon ba bula ari Abiraham fa lul biirin balia ne. Dono ḡaa u haala titia bii ne, dono ma fa ḡaa Abiraham ha-yomo bii. 23 Abiraham ha-yon-la si lul bile, nuhuobiine wonḡbiin le ne ba to a lulu. Bile Abiraham haala titia si lula, Wia ne bula ari ba jan lulu. 24 Wiin deen nage niirin balia ne Wia bil. Yon-la yirin ne fa Heega. U biirin ḡaa yosi ne. Heega nage wialin Wia si jonɔ pi Moosis ne, peel-la nyun ba síi yire Saana ne. 25 Heega nage Saana peel-la ne. Peel-la he Ariibia tinḡteen le ne. Heega nage tan-la ba si kaa yire Jerusalem leele. U tuon niaa ḡaa yosi ne. 26 Ama Jerusalem dono ne Wia-jan le. U ne tii u titia. U ne ḡaa la naan. 27 Wia tenin tuon ba si,
 “Má len di ha-pirin jujuose.

Ŋ-na nii-la luorun̄ ha si bi wii na, chiesi ari
tuɔɔɔr̄un̄,
bɛɛ wiaa ha-pirin̄ jaŋ lul biirin̄
kii haal-la s̄ii lul.”

²⁸ Mi naan̄biirin̄, la-na nage Abiraham bie Aizik
nɛ. Wia fa si leŋe ba lul Aizik nii, nii titia nɛ
Wia leŋ ba lulla maa. ²⁹ Abiraham biirin̄ balia
tuɔŋ ku-la ba si to nuhuobiine won̄biin̄ a lul
dɔgise bile ba si lula Wia dolun̄ lɛ. Nii titia nɛ ba
dudɔgisela ma lɛɛlɛ. ³⁰ Bɛɛ nɛ ba bul Wia tenin̄
tuɔŋ? Ba bula, “Kiri yon̄-la ari u bie ta, di ba lii
ŋ dia lɛ, bɛɛ wiaa yomo bie bi jaŋ wuo pɛ haal-la
si tii u titia bie lɛ di ba dii ba nyimma dia, duu nɛ
suba.” ³¹ Nii wiaa mi naan̄biirin̄, la bi ha-yon̄-la
biirin̄ ŋaa. La ŋaa haal-la si tii u titia biirin̄ nɛ.

5

Kirisito laala ta nɛ di la tii la titia

¹ Kirisito laala ta nɛ di la tii la titia. Má saa
chin̄ kpaŋ kpaŋ, a pɔ di nuu-kala bira sí ma kaa
ŋaa yosi. ² Má jegile nii. Mi-na Pɔɔl nɛ bul wiin̄
deen̄ pipima. Di ma nɛ leŋe di ba keru ma penee,
wii-la Kirisito si ŋaa pima ŋaa wu-peɪ nɛ. ³ Mi
jaŋ bira bul, di nuu-kala nɛ seyɛ di ba keru u
penin̄, u maga di tiina tuto wialin̄ kala Moosis
fa si bile nɛ. ⁴ Ma nialin̄ s̄ii to wialin̄ Moosis si
bile aa walime di ma keŋ tuɔ-pula Wia sipaan̄,
ma keru ma titia ta nɛ Kirisito teen̄. La Tiina
Yesu zile-la nɛ ma via nii. ⁵ Ama Wia Din̄-zon̄-
la dolun̄ lɛ, la-na laa dii a keŋ yiɛlaa ari la jaŋ
keŋ tuɔ-pula Wia sipaan̄. ⁶ Di la di Kirisito nɛ
ŋaa kubala, di la keru la penee koo di la bi kere,
u bi wii kenɛ. Wii-la si ŋaa siifian̄ wii nɛ, ma

si laa Wia wiaa dii a cho niaa maa. ⁷ Ma faa ŋaa woruŋ ne. Kubee ne saa nyisema di ma sí wutitii-la to? ⁸ Wia ne yirema, u bima nyisa di ma leŋ wutitii-la. ⁹ Si-buruŋ muapilii ne ba yie joŋo he boroboro munuŋ si yuga le, aŋ ka u sii puore. ¹⁰ Mi ha keŋ yarida ne ma le. La di ma kala ŋaa kubala ne Wia teen. Nii wiaa mi jima ari ma bi jaŋ to worŋbii-tanii. Mi saa laa dii ari Wia jaŋ doŋise nii-la yiri-na kala sí walimema. ¹¹ Mi naaŋbiirin, di mi ne haa bul ari u maga di ma keru ma penee ne, aŋ ka di Wia-na laama ta, bee ne tii ba haa to naasiŋ dudogisemi? Di mi ne fa si di nuu-kala maga duu keru u peniŋ, ŋii-na mi fa bi jaŋ na heeŋ a tiŋ mi sí bul Yesu si suu daa-gese-la nyuŋ wiaa. ¹² Nialiŋ kala sí walimema, mi fa cho di ba lii ma tuoŋ ne a mu feri ba titia.

¹³ Ka ma-na mi naaŋbiirin, Wia yirema ne di ma tii ma titia. Ma saa si tii ma titia ŋii, ma sí leŋe di ma joŋ ŋii a to ma titia tuotore wu-ŋaalaa le. Ama má cho doŋo a tima pipa doŋo. ¹⁴ Má ŋaa ŋii, bee wiaa wialiŋ Moosis fa si bile di niaa tuto, ba tuoŋ wu-nyuŋ ne ŋla: “Cho ŋ doŋo tiina ari ŋ si cho ŋ titia ŋii.” ¹⁵ Ama di ma wu-ŋaalaa ne nage бага kias di ma gura keŋ doŋo didii, má po ma titia le, di ŋii dee ma jaŋ kpu doŋo dere.

Má to Wia Diŋ-zoŋ-la le a keŋ miisin

¹⁶ Ama wii-la mi sí che di mi bula pima ne ŋla: Má to Wia Diŋ-zoŋ-la niin le aŋ via ma titia tuotore wu-ŋaalaa, ¹⁷ bee wiaa la titia tuotore wu-ŋaalaa bi Wia Diŋ-zoŋ-la wu-ŋaalaa cho.

Wia Diŋ-zoŋ-la wu-ŋaalaa ma bi la tuotore wu-ŋaalaa cho. La tuotore wu-ŋaalaa ari Wia Diŋ-zoŋ-la saa ŋaa diŋdomo ne, ŋii wiaa, wii-la la sii che la ŋaa, la buu wuo ŋaa. ¹⁸ Ama di ma nii to Wia Diŋ-zoŋ-la niin le, Juu tinŋaa naabalimaba fa sii to wialin bira bima wuo. ¹⁹ La tuotore wu-ŋaalaa chaasa chin ne. Di nuu ne toba, u yie chiche hanŋolibiisin, aa ŋaa disinnin, aa ŋaa wu-liilin, ²⁰ aa kpaare vuiaa, aa ŋaa hil wiaa, aa bere niaa, aa hihe yuosun, aa ken yaribierin, a ken baanin, a chil u dunŋa wiaa, a ken doŋo pupore, a lili doŋo harin, ²¹ a ken hadorun, a nyua sinin a bubugi, a golloo nyua sinin vuiaa yirin le. Mi laa sipaan kpurise ma digilaa ne. Mi saa bira kpurise ma digilaa ne ari nialin sii ŋaa wiaa deenba bi jan wuo juu Wia kuorii-la tuon. ²² Ama Wia Diŋ-zoŋ-la yie ŋaa la cho niaa ne, a ken tuotorun, a fiela hon som, a ken kenyiri, a ken zile, a ŋinaa wu-zoŋho, a chin la yarida le, ²³ a fiela la siala, a ken la titia worun. Kisin doŋ bira tuo si jan wuo bul di ŋ len wiaa deenba. ²⁴ Nii wiaa, nialin si laa Kirisito wiaa dii, ba titia tuotorun le ne ba suu. Ba bira bi ba tuotore wu-ŋaalaa le ka to. ²⁵ Di Wia Diŋ-zoŋ-la ne hela le, u maga di la tuto u niin le ne. ²⁶ Ma si len di la cho di la bibigisi la titia le, a si len di la ŋaa di la doŋsun tinŋaa baanin sisii, a si yaribierin ken doŋo le.

6

Má ŋaa wu-zoŋho a pi nuu-kala

¹ Mi naan̄biirin̄, di ma d̄on̄ɔ ne juu haache le, ma nialin̄ s̄ii to Wia Diŋ-zon̄-la niin̄ le, má dagu n̄ii u si jan̄ to a miira lii u haacheba le. Má chagilu, a sí u le kpia. Ma si n̄aa n̄ii, má ben̄ ma titia nyun̄ worun̄, di Sitaani sí wuo nyisema maa, di ma juu haache. ² Di ma kun̄ ne juu wii, má p̄eu le. Di ma ní n̄aa n̄ii, maa to Kirisito niin̄ ne. ³ Di nuu ne biina ari u n̄aa nuu ne, u bi nuu-kala n̄aa, uu nyise u titia ne. ⁴ Má len̄ di nuu-kala ben̄ u titia wu-n̄aalaa le a na duu to won̄biin̄ ne koo u bi won̄biin̄ to. Duu to won̄biin̄, u jan̄ wuo bigisi u titia le a tin̄ u wu-n̄aalaa le a sí u titia kaa magise u d̄on̄sun̄ tin̄n̄aa, ⁵ b̄ee wiaa nuu-kala maga duu chun̄ u titia chuga ne.

⁶ Nii-la ba s̄ii dage Wia niin̄ wiaa, duu ne ken̄ kun̄-kala, u maga duu n̄aa pi nii-la s̄ii dagu ne.

⁷ Ma sí ma titia nyisu. Nuukala bi Wia wuo m̄on̄. Ku-la ŋ si duo, u titia ne ŋ jan̄ kun̄. ⁸ Di nuu-kala ne to u tuotore wu-n̄aalaa harin̄, u wu-n̄aalaa le ne Wia jan̄ to a d̄ogisu. Ama di nuu ne to Wia Diŋ-zon̄-la niin̄, Wia jan̄ jon̄ miisi-la si bi dere a t̄imu. ⁹ Nii wiaa, ma sí leŋe di la lol wu-zon̄ɔɔ n̄aan̄in̄ le. Di la ne n̄aa wu-zon̄ɔɔ a lol an̄ nyalime, di bua-la ne yie, Wia jan̄ tin̄la. ¹⁰ Nii wiaa, di la ne wuolo, la n̄in̄aa wu-zon̄ɔɔ nuu-kala le, a wasa nyan̄ la di nialin̄ kala si laa Wia wiaa dii a n̄aa kubala.

Chagilin̄ ari Chuɔlaa

¹¹ Ma na mi ŋmun̄sun̄ si barima n̄ii. Mi titia nisin̄ ne mi kaa ŋmun̄se tenin̄ deen̄ a pipima. ¹² Nialin̄ s̄ii che di ba dage ba titia le ari baa to Juu tin̄n̄aa won̄biin̄, ba ní fugema di ma ker̄i ma

penee. Ba laa dii ari Kirisito suu daa-geɛɛ nyun ba wiaa nɛ. Ba saa jima ari ba si laa dii nii, niaa jaŋ to naasiŋ dɔgisɛba. Ba saa bi nii cho, nii nɛ tii ba fugɛma di ma keri ma penee. ¹³ Nialiŋ titia si keri ba penee, ba bi wialiŋ Moosis fa si bile ka to. Baa chɛ di ma keri ma penee di ba wuo bibigisi ba titia lɛ ari ma maa to Juu tinŋaa wonbii-la nɛ.

¹⁴ Ama mi-na, mi jaŋ bigisi mi titia lɛ ari la Tiina Yesu Kirisito si suu daa-geɛɛ-la nyun dunɗunɗa wiaa. A tin u si suu nii, u nage ari la duu kala nɛ suba. Nii wiaa, mi ta jia nɛ dunia kiaa lɛ. Dunia kiaa ma ta jiami lɛ. ¹⁵ U bi wii kɛnɛ di la keri la penee koo di la bi kere. Wii-la si ŋaa siifiaŋ wii nɛ, di la birimɛ a kɛŋ mii-falii-la.

¹⁶ Nialiŋ kala si to wiin deen, Wia jaŋ fába nennige a leŋ di ba hɔŋ ari yarifiɛlaa, ba di Wia niaa kala. Ba nɛ ŋaa Iziral tinŋaa titia Wia teen.

¹⁷ A lii jiniŋ a kaa mumu, nuu-kala bira sími walimu. Fufuunu-la mi si kɛnɛ mi yaraa lɛ, ba níi dagu ari mi ŋaa Yesu nuu nɛ.

¹⁸ Mi naanbiirin, la Tiina Yesu Kirisito lahorimo lɛ, ma jaŋ hɔŋ ari yarifiɛlaa. Ami.

**Yesu Kiristito Wu-Zɔŋŋɔɔ (Ghana)
Sisaala-Tumulung NT Ghana**

copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Sisaala, Tumulung)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

b3eb8618-120f-5a96-8c1c-1dbc16914330